

BELEIDSNOTA
GROEN
2008 - 2013

40 acties voor meer en aangenaam groen in Gent

ONTWERP BELEIDSNOTA GROEN 2008-2013

40 ACTIES VOOR MEER EN AANGENAAM GROEN IN GENT

1. INLEIDING

2. HUIDIGE TOESTAND VAN HET GROEN IN GENT

- 2.1. Groen
- 2.2. Natuur
- 2.3. Bos
- 2.4. Landschap

3. UITDAGINGEN

4. DOELSTELLINGEN EN ACTIES

- 4.1. Doelstelling 1: Voldoende kwalitatief recreatief groen op stads-, wijk- en woonniveau
  - 4.1.1. Stedelijk groen
  - 4.1.2. Wijk- en buurtgroen
  - 4.1.3. Woongroen
  - 4.1.4. Recreatie binnen het groen
- 4.2. Doelstelling 2: Kwantitatieve standstill en kwalitatieve vooruitgang op vlak van natuur
  - 4.2.1. Gebiedsgerichte acties
  - 4.2.2. Watergebonden acties
  - 4.2.3. Soortgerichte acties
- 4.3. Doelstelling 3: Kwantitatieve en kwalitatieve standstill op vlak van bos en bosuitbreiding
- 4.4. Doelstelling 4: Bescherming en versterking van de open en gesloten landschapswaarden
- 4.5. Pijler 1: Groenstructuur
- 4.6. Pijler 2: Harmonisch park- en groenbeheer
- 4.7. Pijler 3: Betrekken van en samenwerking met burgers en derden
- 4.8. Pijler 4: Optimale dienstorganisatie

5. OVERZICHT VAN DE ACTIES

1. INLEIDING

Het hoeft geen betoog meer, groen is onontbeerlijk voor de leefbaarheid van een stad. Het werkt niet alleen positief op de gemoedstoestand van de stadsbewoner en het milieu. Indirect heeft het ook een grote impact op de economie. Groen maakt de stad aangenamer, trekt nieuwe bewoners aan en zorgt zo voor meer dynamiek.

Dit besef is de voorbije 20 jaar steeds merkbaarder aanwezig in het Gentse beleid: denk aan het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan, het concept van de groenassen, de groenbeheervisie "Groen *inzicht*, een visie op het openbaar groenbeheer",... Hiermee kreeg het groen ook andere functies toegewezen dan louter een esthetische. Groen dient niet alleen om naar te kijken maar biedt ook ruimte voor recreatie, vormt een aangename ontmoetingsplaats, brengt de stedeling in contact met de natuur, structureert de stad, oefent een positieve invloed uit op het stadsklimaat,... Die gebruiksfunctie van groen wint nog steeds aan belang, onder meer door de stijgende welvaart, meer vrije tijd en toenemende bebouwingsgraad. Daarenboven zijn vooral minder mobiele mensen zoals kinderen, personen met een handicap of ouderen aangewezen op het groen in en om de stad. Er bestaat behoefte zowel aan groen nabij de woning als aan grotere groengebieden die zich op enige afstand bevinden.

Ondanks die groeiende aandacht is het aanbod aan voldoende kwaliteitsvol groen nog te beperkt. Nog steeds bepalen bebouwing en infrastructuur de stedelijke ontwikkeling. De druk op de kwaliteit en de kwantiteit van de open ruimte blijft toenemen. Een krachtig groenbeleid moet hier een tegengewicht vormen en het groen als evenwaardig onderdeel van de stedelijke ruimte op de voorgrond plaatsen. Groen moet verbinden in plaats van te scheiden, de kwaliteiten van de stad in de verf zetten in plaats van de gebreken te verhullen. De open ruimte moet de basis vormen voor de ontwikkeling van de stad. Ze is structuur- en beeldbepalend. Pas dan kunnen we spreken van een duurzame stad.

Met de voorliggende beleidsnota 'groen' willen we een stap verder zetten in de goede richting.

Beschrijving

De beleidsnota 'groen' concentreert zich op groen, natuur, bos en landschap, de natuurlijke entiteiten binnen onze leefomgeving. Voor de meesten onder ons zijn deze termen bijna synoniemen van elkaar. Alhoewel ze inderdaad nauw met elkaar verbonden zijn, verschillen ze toch sterk op het vlak van uitzicht, functieervulling en beheer. Een opsplitsing naar deze vier thema's is dan ook noodzakelijk om te komen tot een degelijk groenbeleid. Om verwarring te voorkomen omschrijven we hieronder kort wat we onder de begrippen verstaan.

Groen is de verzamelnaam voor alle onbebouwde, niet verharde delen van een gebied. Het is de ruimtelijke tegenhanger van bebouwing en infrastructuur. Het groen omvat de hele gradiënt van intensief beheerd cultureel groen naar spontaan ontwikkelde natuur. In de beleidsnota gaat de aandacht vooral naar voldoende bereikbare recreatieve groene open ruimten en het verbinden ervan.

Natuur omvat de planten en dieren die zich op een bepaalde plek spontaan ontwikkelen en de ecosystemen met hun processen waarvan zij deel uitmaken. Natuur kan dus ook in het centrum van de stad voorkomen bijvoorbeeld op braakliggende terreinen of in de vorm van muurvegetaties.

Onder **bos** worden terreinen verstaan waarop bomen en houtachtige struiken de belangrijkste onderdelen uitmaken en waartoe een eigen fauna en flora behoort. Een 'bos' heeft een minimum oppervlakte van 0,5 ha.

De noemer **landschap** geeft vooral aan hoe we onze leefomgeving beleven en ervaren. De rangschikking en de aard van de bebouwing, het groen en de wegenis bepalen dit landschap. Een 'landschap' omvat een complex van relaties die samen een herkenbaar geheel vormen (b.v. meersengebied, stadlandschap met pleinen, ...).

2. TOESTAND VAN HET GROEN IN GENT

2.1. Groen

BUURT- EN WIJKGROEN, WOONGROEN EN STEDELIJK GROEN

Onder buurt- en wijkgroen vallen alle parken die groter zijn dan 1 ha. Begin 2008 voldoen 59 parken met een totale oppervlakte van 374 ha aan dit criterium (het natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen wordt hierbij slechts voor 25 ha als 'wijkpark' meegerekend). Het Ruimtelijk Structuurplan Gent stelt een norm van 10 m² buurt- en wijkgroen per inwoner voorop, binnen een wandelafstand van 400 m tot de woning. Momenteel woont iets meer dan een derde van de Gentse bevolking op 400 m van een buurt- of wijkpark. Buurten met een hoge nood aan buurt- of wijkgroen zijn Rooigem, rand van de Brugse Poort, omgeving Wondelgemstraat, Tolhuis en Ledeberg-centrum. Dit zijn echter ook buurten waar er weinig mogelijkheden zijn voor de inbreng van grotere parken. Daarom werd en wordt gezocht naar openbaar woongroen om de nood op te vangen. Openbaar woongroen wordt gedefinieerd als openbaar groen met een oppervlakte kleiner dan 1 ha. In dichtbebouwde wijken is dit vaak de enige oplossing.

De nood aan openbaar groen hangt ook samen met het beschikbare privégroen. In de randgemeenten is bijvoorbeeld meer privéwoongroen beschikbaar dan in het stadscentrum en –rand.

Op stedelijk niveau is er behoefte aan grotere groengebieden waarin de verschillende functies (natuur, bos, zachte recreatie en landschapsbeheer door landbouw) aan bod komen. Het Ruimtelijk Structuurplan Gent stelt dat elke Gentenaar op 5 km afstand over 100 m² groen moet beschikken. Momenteel vervult enkel het recreatiedomein Blaarmeersen deze rol. Ondertussen zijn de eerste stappen gezet voor de realisatie van vier nieuwe groenpolen: Vinderhoutse Bossen, Oud Vliegveld in Oostakker, Gentbrugse meersen en Parkbos Kastelensite in Zwijnaarde.

Het voorzien van openbaar groen heeft geen zin zonder aandacht te besteden aan de bereikbaarheid ervan. In samenwerking met andere stadsdiensten wordt gewerkt aan de realisatie van groene verbindingen voor de zachte weggebruiker. De ontwikkeling van de Ledebergse Scheldemeander is hier een mooi voorbeeld van.

GROENBEHEER

Het laatste decennium is er veel veranderd op het vlak van de wijze van inrichting en onderhoud van het openbaar groen. Een belangrijke aanleiding was het gedachtegoed van harmonisch park- en groenbeheer van de Vlaamse Overheid. Harmonisch beheer is gericht op het kwalitatief instandhouden en ontwikkelen van multifunctionele en dynamische groene ruimten waarin mens, natuur en milieu evenwichtig samengaan. Zo kunnen ze ook in de toekomst hun veelheid aan functies vervullen zonder afbreuk te doen aan de door de maatschappij gestelde omgevingskwaliteiten.

Dat de Stad meestapte in dit gedachtegoed werd gemarkeerd door de uitgave van de groenbeheervisie 'Groen *inzicht*, een visie op het openbaar groenbeheer' in 2005. Dit document vormt de leidraad bij de inrichting en het onderhoud van het openbaar groen. Ook de beheerplannen worden sedertdien op basis van deze visie opgemaakt. Voor nieuwe parkprojecten wordt een multidisciplinaire werkgroep opgericht, die een geïntegreerde aanpak mogelijk maakt. Ook naar communicatie met en inspraak van de burger gaat ruime aandacht.

2.2. Natuur

NATUURSTRUCTUUR

Elk stukje groen heeft ergens wel iets van natuur in zich. Het ene stukje kan echter waardevoller zijn dan het andere door de zeldzaamheid van voorkomen van zowel soorten als habitats en ecosystemen. De meeste waardevolle vegetaties liggen verspreid in de nog niet bebouwde ruimtes van Gent. Belangrijke hoeveelheden vegetaties zijn te vinden langs de westelijke Ringvaart, in de valleigebieden (valleien van de Leie, Kale, Moervaart, Rosdambeek en Schelde) en in de kanaalzone. Ook braakliggende terreinen en parken herbergen niet zelden waardevolle natuur.

Slechts een kleiner deel van deze waardevolle vegetaties ligt in groengebied en is dus wettelijk beschermd. Nog al te vaak verdwijnen hierdoor waardevolle stukjes natuur. Grootste oorzaken zijn de aanleg van nieuwe verkavelingen en het scheuren van grasland tot akker.

De Stad tracht op verschillende manier aan de achteruitgang van deze natuur een halt toe te roepen: door het verlenen van subsidies aan erkende natuurverenigingen, door het verlenen van subsidies aan particulieren, verenigingen en bedrijven die kleine natuurprojecten uitvoeren of door zelf aan te kopen om zo het voortbestaan van natuur te verzekeren of om nieuwe natuur te creëren. Langs de Moervaart werd een gebied voor natuurcompensatie voor te verdwijnen vegetaties in het havengebied voorbehouden.

Verder doet de Stad ook inspanningen om de natuurwaarde van het groen te verhogen door op eigen gronden een ecologisch groenbeheer toe te passen. Dit geldt niet alleen voor de parken maar bijvoorbeeld ook voor de wegbermen en de bermen en taluds van de waterlopen. Bij een aantal herinrichtingswerken heeft de Stad inspanningen gedaan om aanwezige muurvegetaties te behouden (Gravensteen, domein Claeys-Bouúaert, Sint-Baafsabdij, Sint-Pietersabdij).

FAUNA

De voorbije jaren werden een aantal soortgerichte beschermingsacties uitgevoerd zoals ondermeer het plaatsen van een nestkast voor slechtvalken op de Sint-Baafskathedraal, het ondersteunen van paddenoverzetacties van Natuurpunt vzw en de inrichting van vleermuiskelders in het domein Vyncke-Bovyn. Door de grote aanwezigheid van open water, kasteelparken met ijskelders en leegstaande bedrijfsgebouwen herbergt Gent zeer geschikte habitats voor vleermuizen.

Aandacht gaat ook naar zones voor broedvogels en overwinteraars. Niet alleen de Bourgoyen-Ossemeersen en de kanaalzone maar ook kleinere gebieden zoals Malem, Leeuwenhof in Drongen en zelfs het stadscentrum zijn van belang.

2.3. Bos

De bebossingsindex van Gent ligt tussen 2,5 % en 6,7 %, afhankelijk van de interpretatie. Dit hangt samen met de keuze om bijvoorbeeld populierenaanplantingen en struwelen ook als bos te beschouwen. Niettemin ligt dit percentage een stuk onder het Vlaamse gemiddelde van 10,8 %.

De Vinderhoutse bossen vormen het grootste bosgeheel met een oppervlakte van 61,5 ha. In het noorden van de Kanaalzone liggen twee grotere bosstructuren gescheiden door de R4. De totale oppervlakte bedraagt ongeveer 130 ha. Beide bossen zijn privé-eigendom. De overige bosoppervlakte is sterk versnipperd over bosjes die tussen 2 en 10 ha groot zijn.

De Stad Gent werkt aan de bescherming van deze bossen en de ontwikkeling van nieuwe. Vooral binnen de geplande groenpolen is bijkomend bos voorzien. Verder werd in Wondelgem een bos van 6,2 ha en in eigendom van de Stad Gent officieel als speelbos aangeduid.

Met het Vlaams gewest werd overeengekomen dat de Stad Gent zal optreden als derde partij in boscompensatiedossiers. Via een goedkopere boscompensatie (75% van de Vlaamse bosbehoudsbijdrage) stimuleert de Stad om het op Gents grondgebied geroid bos ook effectief binnen de stad Gent te compenseren.

2.4. Landschap

Zoals overal elders in het land neemt in Gent de bebouwing in Gent toe. Dit is vooral het geval in de vroegere deelgemeenten waar nieuwe woonzones worden aangelegd. Open ruimten die vrij zijn van bebouwing bevinden zich voornamelijk aan de rand van het grondgebied. Zij bestaan praktisch uitsluitend uit permanente graslanden en akkers, die grotendeels door de beroepslandbouw gebruikt worden.

In deze open ruimten en aan de stadsrand zijn kleine landschapselementen zoals hagen, houtkanten, bomenrijen, ... belangrijke schakels in ecologische netwerken en hebben ze ook een landschappelijke functie. Hun aanwezigheid neemt plaatselijk af, in andere zones blijft de situatie stabiel. Verdere achteruitgang tracht de Stad te voorkomen door het verlenen van subsidies voor de aanleg van dergelijke kleine landschapselementen.

Bij de advisering van RUP's en bouw- en verkavelingsdossiers wordt met het aspect landschap rekening gehouden.

Het verlenen van subsidies voor de aanleg van straatgeveltuintjes moet bewoners aanmoedigen het grijze stadsbeeld te vergroenen. Daarnaast organiseert de Stad bebloemingsacties in het voor- en najaar.

3. UITDAGINGEN

Alhoewel de laatste jaren de aandacht voor groen enorm is toegenomen, is er nog veel werk aan de winkel. Deze beleidsnota 'groen' geeft voor de huidige bestuursperiode weer wat op het vlak van groen de uitdagingen zijn wat betreft de hoofdstrategische doelstelling 4 tegen 2020, nl. de realisatie van een gezonde en kwaliteitsvolle leefomgeving en het minimaliseren van de ecologische voetafdruk.

Algemeen is er nood aan de afbakening van een gewenste groenstructuur. Deze moet een meer planmatige aanpak van het groenbeleid mogelijk maken en garant staan voor een standstill. Cruciaal hierbij is de inventarisatie van het groen in Gent.

Het slagen van het groenbeleid hangt ook nauw samen met het draagvlak. Informeren en communiceren behoren tot de sleutelwoorden en willen we nog verder optimaliseren.

GROEN

Nog steeds zijn er wijken waar er gebrek is aan groene ruimten om te ontspannen en te recreëren weg van de stedelijke drukte. Bijkomende groene ruimten die goed bereikbaar zijn, zijn noodzakelijk om ook de bewoners van deze wijken ademruimte te geven. Daar waar geen ruimte is voor buurt- of wijkparken kunnen kleinere stukjes groen die goed gespreid liggen een oplossing bieden. Ook het creëren van meer zichtgroen zal hier de beleving vergroten.

Niet alleen op het niveau van de wijken maar ook op stadsniveau is er gebrek aan grotere groengebieden. De realisatie van de vier groenpolen moet hier een antwoord op bieden. Maar zelfs dan nog wordt de norm van 100 m² groenpool per inwoner niet gehaald. Daarom wil de Stad ook de rest van het buitengebied beter recreatief ontsluiten.

Een herberekening van de beschikbaarheid van het groen op de verschillende niveaus is hierbij aan de orde zowel in de huidige situatie als naar de toekomst toe. Dit moet zicht geven op de evolutie in het halen van de groennormen en de nog in te vullen behoeften.

Naast het creëren van nieuw groen mogen we de kwaliteit van het bestaande groen niet uit het oog verliezen. Een nog meer doorgezette toepassing van het harmonisch groenbeheer staat voorop. Hierbij willen we het gebruik van het groen nog verder aanmoedigen.

NATUUR

Een nog grotere achteruitgang van de natuur in Gent is niet aanvaardbaar. De opmaak van een natuurstructuur (als onderdeel van de groenstructuur) moet tenminste zorgen voor een standstill zowel kwantitatief als kwalitatief. Een actualisatie van de BWK-kaart is hierbij noodzakelijk en moet een kijk geven op de evolutie van de Gentse natuur. Naast medewerking aan de herwaardering van de valleigebieden en het havengebied door de hogere overheden is ook actie in de kleinere natuurgebieden van belang. Een nieuw beheerplan voor het natuurreserveaat Bourgoyen-Ossemeersen moet de waarde van dit gebied nog doen toenemen.

De bescherming van soorten moet beter uitgewerkt worden. Een goed zicht op welke soorten achteruitgaan en dus bij voorkeur bescherming zouden kunnen gebruiken is noodzakelijk. In de praktijk blijkt dat acties rond soortbescherming in belangrijke mate kunnen bijdragen tot het creëren van een groter draagvlak voor natuur bij de bevolking. Ook een aantal plant- en diersoorten die zich als pestsoorten gedragen, vragen extra aandacht.

Bos

Op het vlak van bos kunnen we ons niet tevreden stellen met een standstill. Vanuit recreatief, natuur- en milieukundig (bufferende werking) oogpunt is extra bos sterk gewenst. Doordat verschillende sectoren een claim leggen op de open ruimte is de zoektocht naar gronden voor bebossing een grote uitdaging.

LANDSCHAP

Het stadslandschap wensen we nog meer te vergroenen. Straatbomen en bebloeming spelen hierbij een belangrijke rol. Ook in het buitengebied zijn kleine landschapselementen te behouden en te versterken. Participatie van de landbouw is te onderzoeken.

4. DOELSTELLINGEN EN ACTIES

Om een antwoord te bieden op de gestelde uitdagingen moeten er concrete acties ondernomen worden. Deze actiepunten zijn gebundeld binnen vier doelstellingen en vier pijlers:

- Doelstelling 1: Voldoende kwalitatief recreatief groen op stads-, wijk- en woonniveau
- Doelstelling 2: Kwantitatieve standstill en kwalitatieve vooruitgang op vlak van natuur
- Doelstelling 3: Kwantitatieve en kwalitatieve vooruitgang op vlak van bos
- Doelstelling 4: Bescherming en versterking van de open en gesloten landschapswaarden
- Pijler 1: Opmaak van een groenstructuur
- Pijler 2: Toepassen van een harmonisch park- en groenbeheer
- Pijler 3: Betrekken van en samenwerking met burgers en derden
- Pijler 4: Optimaliseren van de dienstorganisatie

Hieronder worden de doelstellingen en pijlers met hun respectieve actiepunten voor de periode 2007-2013 verder besproken.

4.1. Doelstelling 1: Voldoende kwalitatief recreatief groen op stads-, wijk- en woonniveau

4.1.1. Stedelijk groen

Het Ruimtelijk Structuurplan Gent stelt 100 m² stedelijk groen per inwoner op een afstand van minder dan 5 km voorop. De ontwikkeling van de vier groenpolen en van een volwaardig stedelijk groengebied bestaande uit de Blaarmeersen, de Watersportbaan, Malem en het stedelijk natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen zullen bijdragen aan de realisatie van deze norm.

Acties:

A1 Ontwikkelen van de vier groenpolen

Onlangs heeft de gouverneur op vraag van de Vlaamse minister van Leefmilieu de coördinatie van het project Parkbos aanvaard. Voor elk van de drie andere groenpolen organiseert de Stad Gent in 2008 een rondetafel met alle betrokkenen.

Omdat de Gentbrugse Meersen het enige van de vier groenpooldossiers is dat volledig getrokken wordt door de Stad Gent krijgt dit absolute voorrang. De andere drie groenpooldossiers worden verder opgevolgd, waarbij de stad ernaar streeft haar aandeel in de projecten zo snel mogelijk te realiseren:

- Groenpool Gentbrugse Meersen: aankoop gronden en inrichting voornamelijk van het zuidelijk deel.
- Groenpool Parkbos (Zwijnaarde): ontwikkeling o.m. van het Maaltepark als toegangspoort.
- Groenpool Vinderhoutse Bossen (Vinderhout): medewerking o.m. aan de ontwikkeling van de omgeving van De Campagne.
- Groenpool Oud Vliegveld (Oostakker): medewerking o.m. aan de uitbreiding van de bebossing.

A2 Ontwikkelen van het stedelijk groengebied Blaarmeersen - Watersportbaan – Malem - Bourgoyen Ossemeersen

Het aantal bezoekers aan de Blaarmeersen gaat nog steeds in stijgende lijn vooral door enkel grote investeringen van de laatste jaren. Ook de komende jaren zijn nog nieuwe initiatieven te verwachten. De inplanting van nieuwe infrastructuur en bijgevolg een toenemend aantal bezoekers vormen echter een belasting van het groene karakter van dit domein. Een zorgvuldige ruimtelijke organisatie is nodig om de bestaande natuur- en landschapswaarden en de zachte vormen van recreatie en verblijfstoerisme in het gebied te behouden en te laten ontwikkelen. Het uitschrijven van een integrale visie moet hieraan tegemoet komen. De omgeving van de Watersportbaan met Malem en de Bourgoyen-Ossemeersen worden daarin mee opgenomen.

Bij de verdere uitbouw van het gebied als cluster voor (top)sport in Vlaanderen, en voor natuur en recreatie worden volgende deelacties ondernomen:

- Opmaak van een structuurschets voor het gebied.
- Opmaak van een strategisch plan voor de verdere inrichting van de site Blaarmeersen-Watersportbaan als (top)sportsite met internationale uitstraling in een waardevolle groene omgeving. Dit om na te gaan welke sportieve functies er in het gebied nog bij kunnen.
- Opmaak en realisatie van een groenstructuurplan.
- Inrichting van Malem met de Vlaamse Landmaatschappij als trekker.
- Stedelijk natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen: zie verder onder natuur (4.2.1).

4.1.2. Wijk- en buurtgroen

Het Ruimtelijk Structuurplan Gent stelt 10 m² buurt- en wijkgroen per inwoner voorop binnen een wandelafstand van 400 m tot de woning. Het buurt- en wijkgroen heeft een minimale oppervlakte van 1 ha. In de periode 2007-2013 wordt bijna 55 ha nieuw buurt- en wijkgroen gerealiseerd. Een aantal bestaande wijk- en buurtparken worden heraangelegd en/of uitgebreid.

Acties:

A3 Realiseren van zestien nieuwe parken

	Opp (ha)
Malmarpark	2,40
Rabotpark	4,00
Uitbreiding Rabotpark: Trambugsite	1,20
Gasmeterlaan	1,90
Arbedpark Zuid	1,60
Arbedpark Noord	1,40
Acec-park	1,13
Lousbergspark	1,14
FNO-park	2,80
Botermarkt (onderdeel stadsvernieuwingsproject Ledeberg)	2,30
Malpertuus (sociaal huisvestingsproject)	3,00
Papiermolenstraat	3,00
Overmeers (onderdeel Project Gent-Sint-Pieters)	6,30
R4-buffer	12,00
Bijlokesite (wordt openbaar gemaakt)	3,18
Keiskant (omgevingsaanleg nieuwe sportterreinen)	3,00
TOTAAL	50,35

A4 Uitbreiden van drie bestaande parken

	Bestaande opp (ha)	Nieuwe opp (ha)	
Sint-Baafskouter	12,90	1,80	uitbreiding 2 ^e fase
De Vijvers (onderdeel stadsvernieuwingsproject Ledeberg)	4,60	0,50	uitbreiding met gronden OCMW
Paul Van Tieghempark	2,17	0,80	uitbreiding met Roelandpark
TOTAAL	19,67	3,10	

A5 Heraanleggen van tien bestaande parken

	Bestaande opp (ha)
Baudelopark	1,40
Sint-Baafssite	0,93
Keizerpark	1,50
Citadelpark: - opmaak masterplan (in samenwerking met Dienst	12,50

Stedenbouw en Ruimtelijke Planning) - aanpak problemen zoals watertoevoer, grote vijver en uitbreken trottoirs, omgevingsaanleg Museum voor Schone Kunsten	
Potuit	1,40
Papeleupark (onderdeel stadsvernieuwingsproject Ledeberg): studiewerk	1,56
Rerum Novarumplein	1,40
Meierij	1,10
Westeringsspoor	10,80
Westveldpark	1,55
TOTAAL	34,14

4.1.3. Woongroen

Openbaar woongroen heeft een oppervlakte kleiner dan 1 ha en moet steeds verspreid over een wijk of buurt aanwezig zijn. Door het aanleggen van nieuw woongroen en het herwaarderen van bestaand woongroen wil de Stad de komende jaren in verschillende wijken meer ademruimte brengen. Daarnaast wordt ook woongroen aangelegd door sociale huisvestingsmaatschappijen en privéverkavelaars dat na een onderhoudsperiode van drie jaar wordt overgedragen aan de Stad, die dan verder instaat voor het onderhoud ervan.

Acties:

A6 Realiseren van nieuw woongroen op vijftien plaatsen

	Opp (ha)
Stadsvernieuwingsproject Zuurstof voor de Brugse Poort:	
- Acaciapark	0,50
- Pierkespark	0,20
- Biezenstuk	0,25
Ekkergempark	0,20
Veermanplein	0,47
Nieuwe Voorhaven	0,50
Meulesteedsesteenweg: t Postje	0,10
Ledebergse Scheldemeander:	
- Edward Pynaertkaai: Cotton Island	0,50
- Poganoproject	0,15
- Gaston Crommenlaan: site D'Hooghe	0,30
- Hospice	0,40
Visserijpark	0,20
Driepikkelstraat: omgevingsaanleg NME-centrum	0,50
Omvorming atletiekpiste Gentbrugge	0,80
Hamburgerbosje	0,85
TOTAAL	5,92

A7 Uitbreiden van bestaand woongroen op vijf plaatsen

	Bestaande opp (ha)	Nieuwe opp (ha)
Stadsvernieuwingsproject Zuurstof voor de Brugse Poort:		
- Luizengevecht	0,59	0,11
Stadsvernieuwingsproject Ledeberg:	0,31	0,50

- Centrumplein		
- Binnenweg		
Emile Braunplein	0,07	0,15
Antoon Catriestraat: uitbreiding met pastorijtuin	0,30	0,50
Fjorden-, Scandinaviëstraat: buffergroen, parkaanleg	0,40	0,95
TOTAAL	1,67	2,21

A8 Heraanleggen van bestaand woongroen op drie plaatsen

	Bestaande opp (ha)
Pieter Huyssenplein	0,18
Willem De Beersteeg	0,15
Offerlaan: excecucieoord	0,03
TOTAAL	0,36

4.1.4. Recreatie binnen het groen

Niet alleen de oppervlaktes van het groen op de verschillende schaalniveaus zijn belangrijk, ook hun invulling. Voor het openbaar groen wordt gestreefd naar multifunctionele ruimten. Dit betekent dat zij naast het bieden van mogelijkheden voor recreatie ook tal van andere functies kunnen vervullen (bufferen, natuurontwikkeling, ...). De groene ruimten dienen zo ingericht te zijn dat ze de recreatiebehoeften op woon-, wijk- of stedelijk niveau kunnen opvangen.

Acties:

A9 (Her)Aanleggen van speelterreinen

Bij de inrichting van groene ruimten gaat steeds aandacht naar de bespeelbaarheid voor kinderen. Spelen kan in principe overal en moet niet direct verbonden zijn met speeltoestellen. Niettemin is daar ook behoefte aan. De aanleg van nieuwe speelterreinen gebeurt waar er nood aan is en is gekoppeld aan de realisatie van nieuwe buurt- en wijkparken. Ook bij de aanleg van nieuw woongroen wordt de inbreng van speelinfrastructuur afgewogen. Dit gebeurt in overeenstemming met het speelruimtebeleidsplan.

De bestaande speelruimten worden behouden en wanneer noodzakelijk wordt de speelinfrastructuur vervangen. Prioriteiten daarbij zijn veiligheid en ouderdom van de aanwezige infrastructuur.

A10 Realiseren van speelbossen

Speelbossen zijn avontuurlijk ingerichte bossen en zijn uit te bouwen op alle schaalniveaus (stads-, wijk- en woonniveau).

Op stedelijk niveau worden twee nieuwe speelbossen aangelegd: in de groenpolen Gentbrugse Meersen en Parkbos Zwijnaarde. Dit laatste gebeurt in samenwerking met de hogere overheid.

In wijk- en buurtparken en woongroen worden avontuurlijke ravotplekken in de bossfeer gerealiseerd. Het bosje aan de Gentiaanlaan in Sint-Denijs-Westrem (speelbos op woonniveau) en het Hamburgerbosje worden opgenomen in het openbaar domein.

A11 Aanmoedigen van horeca in parken

Horeca in de parken draagt bij tot de levendigheid en stimuleert het gebruik van het openbaar groen. Inbreng ervan moet echter doordacht gebeuren rekening houdend met de draagkracht van het park. Daar waar gebouwen aanwezig zijn, wordt de mogelijkheid voor uitbating steeds onderzocht. In een aantal parken worden mobiele kiosken voorzien. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan het voorkomen van zwerfvuil.

A12 Aanleggen van barbecueplaatsen in het groen

Ook het voorzien van vaste barbecues in een aantal grotere parken moet meer aanzetten om samen met vrienden of familie in het groen te verblijven. Daarnaast worden op verschillende plaatsen ook zones afgebakend waar parkbezoekers met eigen materiaal kunnen barbecueën.

Al deze barbecueplaatsen zullen worden ingericht om zwerfvuil, vandalisme en brand maximaal te voorkomen en de nodige reglementen worden uitgewerkt.

A13 Ontsluiten van het buitengebied via trage wegen

Zelfs met de realisatie van de vier groenpolen wordt de norm voor stedelijk groen (100 m² per inwoner op minder dan 5 km) niet gehaald. Er moet bijgevolg gezocht worden naar alternatieven om toch aan de behoefte van recreatie op stadsniveau te voldoen. Binnen Gent hebben open ruimtegebieden als Drongen en de Moervaartvallei daar nog potenties toe. Door het verbeteren van het trage wegennetwerk en/of het voorzien van recreatieve infrastructuur kunnen deze gebieden beter ontsloten worden voor wandelen en fietsen.

Tijdens deze bestuursperiode werkt de Groendienst samen met andere stadsdiensten mee aan de uitbouw van een trage wegennetwerk o.m. in Drongen.

A14 Mee uitwerken van een groen stedelijk netwerk

Binnen het verstedelijkte gebied moeten acht groenassen zorgen voor een aangename recreatieve ontsluiting en verbinding met het buitengebied.

De Groendienst werkt mee aan de realisatie van deze groenassen met ondermeer:

- Inrichting en ontsluiting van de Groene Banaan als onderdeel van de groenas Oostakker;
- Verdere realisatie van de Ledebergse Scheldemeander, die deels samenvalt met en de verbinding maakt tussen de groenassen Benedenschelde en Bovenschelde.

Ook op microschaal moet een fijnmazig groen netwerk verplaatsingen binnen het bebouwd gebied aangenamer en veiliger maken. Zo streeft de Stad naar het creëren van een toegang tot het Malmarpark vanaf de Dendermondsesteenweg via Oxfam in de Ververijstraat.

A15 Uitbreiden van volkstuinen met 2,5 ha

Volkstuinen worden geherwaardeerd, gepromoot en uitgebreid:

- Gentbrugse meersen: uitbreiding met 1,2 ha.
- Drongensesteenweg: nieuwe volkstuinen 1,3 ha (inclusief omgeving doortrekkersterrein).

4.2. Doelstelling 2: Kwantitatieve standstill en kwalitatieve vooruitgang op vlak van natuur

4.2.1. Gebiedsgerichte acties

Op het vlak van natuur kan er onderscheid gemaakt worden tussen de valleigebieden en de kleinere natuurgebieden. Ook binnen het stadsgroen wordt aandacht besteed aan natuur.

Acties:

A16 Verder uitbouwen van het Stedelijk Natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen

Om het stedelijk natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen nog verder uit te bouwen zijn nog volgende stappen noodzakelijk:

- verwerving resterende gronden,
- oprichting van een vernieuwde beheercommissie,
- actualisatie en verfijning van het beheerplan,
- verder uitvoeren van natuurbeheerwerken en opvolging van de natuurwaarden via monitoring.

A17 Meewerken aan de ontwikkeling van de valleigebieden

De valleigebieden overstijgen het belang van de stad. De medewerking van de Stad aan de ontwikkeling van deze gebieden blijft beperkt. Niettemin wil de Stad Gent ondersteuning bieden zoals voor de realisatie van het Natuurpark Leievallei. Ondersteuning zal ondermeer bestaan uit het toekennen van aankoopsubsidies.

De Groendienst participeert verder aan het inrichtingsproject Assels van het Vlaams Gewest.

A18 Meewerken aan de ecologische ontwikkeling van het havengebied

Binnen de vallei van de Moervaart wordt een compensatieterrein van 2 ha ingericht als nat biotoop. Dit terrein moet er komen ter compensatie van het opofferen van "verboden te wijzigen vegetaties" in de Kanaalzone.

De Stad Gent participeert verder in het inrichtingsproject van het Vlaams Gewest om voor de koppelingengebieden afgebakend binnen het zeehavengebied inrichtingsplannen op te maken en te realiseren.

A19 Realiseren van kleinere natuurgebieden

De realisatie van een aantal kleinere natuurgebieden is van belang voor het bereiken van de standstill op vlak van natuur door compensatie. Sommige van deze gebieden spelen ook een rol op recreatief vlak waarbij de natuur nevensgeschikt is.

Volgende kleine natuurgebieden zullen gerealiseerd worden:

- FNO-park
- Overmeers (beperkt stadsaandeel) als onderdeel van het project Gent-Sint-Pieters
- Natuurinrichtingsproject The Loop (beperkt stadsaandeel) op de Flanders Expo-site

4.2.2. Watergebonden acties

In heel wat gebieden met ecologisch (zeer) waardevolle vegetaties is het watersysteem prominent aanwezig. Voorbeelden zijn valleigebieden en vijvercomplexen. De komende jaren gaat extra aandacht naar het versterken van de band tussen groen/natuur en water.

Acties:

A20 Onderzoeken van de waterkwaliteit in de Blaarmeersen

Diverse onderzoeksresultaten wijzen op toenemende verstoring. De vijver vertoont duidelijk een evolutie naar grotere voedselrijkheid (eutrofiëring) door externe nutriëntenaanvoer (riolering, bladval, visserij, recreatie, ...). Daardoor vormt zich een uitdijende sliblaag op de bodem. M.a.w. zonder een goed beheer kan de goede kwaliteit van het water niet gegarandeerd worden in de toekomst wat ongetwijfeld gevolgen zal hebben op economisch en ecologisch vlak. Een ecohydrologische studie moet meer inzicht geven in deze problematiek en de nodige maatregelen verduidelijken.

A21 Herwaarderen van de waterloop De Lieve

De Lieve moet weer een zuivere waterloop worden met langs het volledige traject een fraaie groenas met waar mogelijk behoud en verhoging van de natuurwaarden. Dit blauw-groen lint vertrekt vanuit de binnenstad naar de buitenrand van Gent. Met de realisatie van de natuurstapstenen R4-buffer, Paketbootstraat (Wondelgemse meersen) en spoorwegberm (tussen Evergemsesteenweg en Durmeschipstraat) zitten we een heel eind op de goede weg.

A22 Creëren van groene eilandjes of oevers langsheen de waterlopen

Meer groen in het water moet de kwaliteit van onze rivieren ten goede komen. Onderzoek moet uitwijzen waar het realiseren van groene eilandjes of groene oevers mogelijk is. Vervolgens zullen concrete acties ondernomen worden.

4.2.3. Soortgerichte acties

Actie:

A23 Beschermen van specifieke diersoorten

Soortgerichte acties moeten zorgen voor de bescherming van specifieke soorten:

- aanleg vleermuizenverblijfplaatsen (stadhuis, Bijlokesite);
- inrichting broed- en verblijfplaatsen gierzwaluwen (Sint-Baafskathedraal, ACEC, stadhuis) en eventueel andere soorten;
- bestrijding van exoten (zowel fauna als flora);
- ondersteuning paddenoverzetacties;
- acties om dierlijke slachtoffers als gevolg van het verkeer te verminderen (bv. ecorasters, ecodeucten).

Elk jaar staat ook een dier of plant in de kijker. Hiertoe zoekt de Stad aansluiting bij de acties van verenigingen of particulieren.

4.3. Doelstelling 3: Kwantitatieve en kwalitatieve standstill op vlak van bos en bosuitbreiding

In vergelijking met andere steden en gemeenten is Gent arm aan bos. De aanleg van bos wordt daarom gestimuleerd.

Acties:

A24 Compenseren en realiseren van bos

	Nieuw bos (ha)	Compensatie (ha)
Gentbrugse meersen	42,0	
Drongen: uitbreiding begraafplaats	1,9	
The Loop	1,0	
R4-buffer		8,0
TOTAAL	44,9	8,0

Daarnaast wordt gezocht naar gebieden die in aanmerking kunnen komen voor bosuitbreiding.

A25 Realiseren van een vredesbos

Een vredesbos staat symbool voor de drang naar vrede en is een signaal tegen geweld. Het bouwt verder op de jarenlange traditie van het aanplanten van vredesbomen als symbool na het beëindigen van een oorlog. Met de realisatie van een vredesbos in de Gentbrugse meersen wil de Stad deze vredesboodschap die ook een milieuboodschap inhoudt, ondersteunen.

A26 Realiseren van een geboortebos

De Stad streeft ook naar de aanleg van een geboortebos. Hiermee wil zij op symbolische wijze haar beleid kracht bijzetten. Het geeft symbolisch aan dat elk kind moet kunnen opgroeien in een groene omgeving.

4.4. Doelstelling 4: Bescherming en versterking van de open en gesloten landschapswaarden

Actie:

A27 Vergroenen van het stadslandschap

- Bij de (her)aanleg van straten en pleinen moet aandacht gaan naar het aanplanten van straatbomen en kleine groenelementen met gering onderhoud zodat een fijnmazige en kleinschalige ecologische structuur op buurtniveau kan worden uitgebouwd. Het op te maken straatbomenbeheerplan dient hier als basis en gaat uit van een optimale plaatsing van bomen.
- Door bebloeming het stadslandschap verfraaien: verder uitwerken van de visie en realiseren.
- Stimuleren van de aanleg van straatgeveltuintjes.

4.5. Pijler 1: Groenstructuur

Een goed groenbeleid is ondenkbaar zonder een planmatige aanpak. De afbakening van een groenstructuur die als kader kan dienen voor de groenvulling van ruimtelijke inrichtingsplannen is noodzakelijk. Die groenstructuur moet het mogelijk maken daadwerkelijk een standstill aan groen te bereiken en een samenhangend netwerk van groen van verschillende schaalniveaus te realiseren.

Actie:

A28 Uitwerken van een gewenste groenstructuur

Op basis van de wijkindeling van Gebiedsgerichte Werking worden voor functionele gebieden groenstructuur- en groenrichtplannen opgemaakt. Als proefproject wordt de groenstructuur voor de wijken Bloemekenswijk-Rabot opgemaakt. In tweede instantie zal dit gebeuren voor Ledeberg en Gentbrugge n.a.v. het stadsvernieuwingproject Ledeberg. In een vervolgfase komen de andere problematische stadskern- en -randgebieden aan bod.

Voor de opmaak van de groenstructuur wordt de beschikbaarheid van het groen op de verschillende schaalniveaus herberekend naar aanleiding van gerealiseerde groenobjecten en toekomstige plannen. Een verfijning van de groennormen is aan de orde.

4.6. Pijler 2: Harmonisch park- en groenbeheer

In alle openbaar groen wordt een harmonisch park- en groenbeheer toegepast. Bij zo een beheer gaat men uit van een evenwichtige samenhang tussen mensgerichte, natuurgerichte en milieugerichte beleids- en beheermaatregelen. Dit leidt tot een duurzaam, divers en dynamisch geheel. De principes zijn verder uitgewerkt in "Groen *inzicht*, een visie op het openbaar groenbeheer".

Acties:

A29 Opmaken van beheerplannen

Overkoepelende beheerplannen voor het klein openbaar groen (verkeersgroen, straatbomen, boomspiegels, water- en wegbermen) en afzonderlijke beheerplannen voor grote entiteiten groen (bv. parken, natuurgebieden) moeten garant staan voor het kwalitatief voortbestaan van het groen. Volgende plannen worden opgemaakt:

- Bermbeheerplan
- Straatbomenplan
- Beheerplannen voor de nieuw aangelegde of heraangelegde wijk- en buurtparken
- Beheerplan Gentbrugse meersen

Bijzondere aandachtspunten hierbij zijn:

- Streven naar integrale toegankelijkheid en bereikbaarheid van het openbaar groen;
- Beperken van de hoeveelheid groenafval en verwerking ter plaatse in structurele elementen;
- Toepassen van een integraal waterbeheer;
- Beperken van het aandeel verharding;
- Beheersen van ongewenste kruiden.

De opmaak van een beeldencatalogus moet hierbij dienen als een handig werkinstrument bij het vertalen van de gewenste onderhoudsniveaus naar concrete beheermaatregelen.

A30 Inventariseren en monitoren van groen- en natuurwaarden

Inventarisatie en monitoring zijn noodzakelijk om het bereiken van de gestelde doelstellingen te kunnen beoordelen. Twee acties staan voorop: een actualisatie van de biologische waarderingskaart (BWK) en het inventariseren van de biodiversiteit in groenzones.

Alle relevante informatie in verband met het groenbeleid wordt gestructureerd en geactualiseerd bijgehouden in lokale databanken afgestemd op elkaar en GIS-gekoppeld.

A31 Onderzoeken van het cultuurhistorisch groen

De opmaak van een studie cultuurhistorisch groen (inventarisatie, identificatie en historische waardering) moet een beter zicht geven op de te behouden, te herwaarderen en/of te restaureren groene cultuurhistorische groenelementen.

4.7. Pijler 3: Betrekken van en samenwerking met burgers en derden

Zonder de betrokkenheid van en de samenwerking met de burger en andere instanties heeft het groenbeleid geen kans op slagen. Die betrokkenheid en samenwerking situeren zich op verschillende niveaus.

Acties:

A32 Informeren en sensibiliseren

- Gentenaars bewust maken van het groen en de natuur in Gent via brochures, website, parkopeningen, Dag van het Park, communicatieacties, ...
- Ondersteunen van activiteiten (zowel van particulieren, van verenigingen, eigen diensten als andere overheden) in het groen met respect voor de aanwezige natuurwaarden en de draagkracht van het gebied.
- Organiseren van inspraak bij de diverse groenprojecten.
- Bij de uitvoering van projecten worden naast een persbericht ook ter plaatse infopanelen geplaatst met meer uitleg over het project.
- Bedrijven stimuleren/aanzetten/verantwoordelijk maken om het groen op hun terreinen ecologischer te beheren.
- Inrichten van een Mangaungparkje in het kader van de noord/zuid-stedenband.

A33 Participeren van bewoners, verenigingen,...

Buurtbewoners kunnen zelf mee instaan voor een aantal onderhoudsaspecten van de buurtparkjes o.m. door een vorm van 'parkadoptie'. Ze kunnen rekenen op steun in de vorm van advies en materiaal. Een draaiboek wordt uitgewerkt met verschillende modellen die gekozen kunnen worden door de buurt.

Buurtbewoners kunnen ook meewerken aan de inrichting van een park of groenzone.

A34 Verlenen van subsidies

- Verder subsidiëren van:
  - kleine natuurprojecten en kleine landschapselementen, o.m. "verloren" natuurhoekjes die ter beschikking van scholen kunnen worden gesteld
  - geveltuintjes
  - groendaken
  - bebloeming
  - voortuinen Clementinalaan
  - aankoop natuurgebieden door verenigingen
- Bijkomende mogelijkheden voor subsidiëring onderzoeken:
  - bebossing
  - openstelling van privé-terreinen
  - beheerovereenkomsten voor landbouwers

A35 Actief samenwerken met derden

- Inspelen of meewerken aan initiatieven van derden (particulieren, hogere overheden, natuurverenigingen, Vlaamse Landmaatschappij, ...) om mee te werken aan de realisatie van de groenstructuur.
- Aanknopen van gesprekken met andere overheidsinstellingen, privébedrijven en particulieren met als doel via (beheer)contracten (afgesloten) privégroenzones open te stellen en toegankelijk te maken voor de Gentenaars.
- Structureel overleg tussen de Groendienst en interne en/of externe partners bij het uittekenen van projecten, RUP's, architectuurwedstrijden, ...
- Samenwerken met de Dienst Kunsten voor de integratie van kunst in het groen.

A36 Adviseren en opvolgen van projecten van derden

Advisering en opvolging maken het mogelijk projecten van derden te integreren binnen de gewenste groenstructuur. Dit gebeurt aan de hand van:

- het opvolgen van compensatiedossiers;
- het adviseren van projecten van derden die betrekking hebben op groen, bos, natuur en landschap (bouwaanvragen, verkavelingsplannen, inrichtings- en ontwikkelingsplannen, ...).

A37 Optimaliseren van de groen- en natuureducatie

- Opening van het Natuur- en Milieucentrum De Bourgoyen aan de hoofdingang van het stedelijk natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen.
In dit centrum komt een permanente tentoonstelling over het natuurreservaat zelf en over het passief gebouw. Daarnaast is er ruimte beschikbaar voor tijdelijke tentoonstellingen, uitleenbare tentoonstellingen van andere partners kunnen hier aan bod komen.
Een beheerovereenkomst wordt uitgeschreven met Natuurpunt voor de werking in het centrum. De lokalen kunnen ter beschikking gesteld worden van natuur- en milieugerelateerde activiteiten van externen.
- Uitbreiden van het aanbod aan groen- en natuur-educatie naar inhoud, doelgroepen en gebieden:
  - Er wordt samenwerking gezocht met de vzw Natuurpunt, de provincie Oost-Vlaanderen, ...
  - In de parken worden educatieve panelen geplaatst met uitleg over dieren en planten.

- Voor een aantal parken en groengebieden worden educatieve pakketten uitgewerkt waarmee de leerkracht zonder begeleiding aan de slag kan (GroeneValleipark, Gentbrugse meersen, Assels).
  - Een pakket 'landschap' wordt uitgewerkt voor het middelbaar onderwijs. De bestaande pakketten 'De sloot' en 'De wegberm' worden aangepast om ze ook buiten het stedelijk natuurreserveaat te kunnen gebruiken.
- Binnen het stedelijk natuurreserveaat worden volgende educatieve acties uitgewerkt:
- De educatieve zone wordt uitgewerkt in functie van de educatieve pakketten.
  - Een cursus 'Bourgoyen-gids' wordt georganiseerd.
  - Informatiebrochures over grassen, kruiden, insecten en pestsoorten wordt uitgewerkt voor de individuele bezoeker.
  - In informatie- en kijkhutten komen professioneel gemaakte informatieve panelen.
  - Een project voor mensen met beperkingen wordt uitgewerkt.

4.8. Pijler 4: Optimale organisatie van de Groendienst

A38 Optimaliseren van de personeelsbezetting

Het personeelsbestand van de Groendienst is de laatste twintig jaren fel gekrompen. De oppervlakte aan openbare parken neemt nochtans toe. Om deze te kunnen blijven beheren moet de personeelsbezetting van de Groendienst de groenuitbreidingen op de voet volgen. Daarnaast is op structurele basis bijkomend personeel noodzakelijk ter compensatie van het verlies aan inzetbaarheid door functionele beperkingen. Alhoewel er in 2008 voor het eerst weer extra personeel is voorzien zullen er nog bijkomende inspanningen nodig zijn. Waar mogelijk worden ook 'groene jobs' gecreëerd via sociale economieprojecten.

A39 Optimaliseren van de huisvesting

De werklieden die instaan voor het groenonderhoud werken in ploegen. Zij zijn gehuisvest op verschillende locaties verspreid over het grondgebied. In functie van het beperken van de transporttijden is een reorganisatie van de huisvesting gewenst.

A40 Verhogen van het toezicht in parken

Er is momenteel weinig toezicht in de parken. Twee personeelsleden beschikken over GAS-bevoegdheid. In 2008 komt hier een parkwachter bovenop. Parkwachters worden gezien als belangrijke sleutelfiguren om een goed functioneren van de parken mogelijk te maken. Zij zouden een rol kunnen opnemen in toezicht, het verlenen van informatie, het sensibiliseren van de parkgebruikers, ... Bij een positieve evaluatie van beide functies wordt gestreefd naar uitbreiding.

5. OVERZICHT VAN DE ACTIES

- A1 Ontwikkelen van de vier groenpolen
- A2 Ontwikkelen van het stedelijk groengebied Blaarmeersen - Watersportbaan –
Malem - Bourgoyen Ossemeersen
- A3 Realiseren van zestien nieuwe parken
- A4 Uitbreiden van drie bestaande parken
- A5 Heraanleggen van tien bestaande parken
- A6 Realiseren van nieuw woongroen op vijftien plaatsen
- A7 Uitbreiden van bestaand woongroen op plaatsen
- A8 Heraanleggen van bestaand woongroen op drie plaatsen
- A9 (Her)Aanleggen van speelterreinen
- A10 Realiseren van speelbossen
- A11 Aanmoedigen van horeca in parken
- A12 Aanleggen van BBQ-plaatsen in het groen
- A13 Ontsluiten van het buitengebied
- A14 Mee uitwerken van een groen stedelijk netwerk
- A15 Uitbreiden van volkstuinten
- A16 Verder uitbouwen van het Stedelijk Natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen
- A17 Meewerken aan de ontwikkeling van de valleigebieden
- A18 Meewerken aan de ecologische ontwikkeling van het havengebied
- A19 Realiseren van kleinere natuurgebieden
- A20 Onderzoeken van de waterkwaliteit in de Blaarmeersen
- A21 Herwaarderen van de waterloop De Lieve
- A22 Creëren van groene eilandjes of oevers langsheen de waterlopen
- A23 Beschermen van specifieke diersoorten
- A24 Compenseren en realiseren van bos
- A25 Realiseren van een vredesbos
- A26 Realiseren van een geboortebos

- A27 Vergroenen van het stadslandschap
- A28 Uitwerken van een gewenste groenstructuur
- A29 Opmaken van beheerplannen
- A30 Inventariseren en monitoren van groen- en natuurwaarden
- A31 Onderzoeken van het cultuurhistorisch groen
- A32 Informeren en sensibiliseren
- A33 Participeren van bewoners, verenigingen,...
- A34 Verlenen van subsidies
- A35 Actief samenwerken met derden
- A36 Adviseren en opvolgen van projecten van derden
- A37 Optimaliseren van de groen- en natuureducatie
- A38 Optimaliseren van de personeelsbezetting
- A39 Optimaliseren van de huisvesting
- A40 Verhogen van het toezicht in parken

